

अभिषवण Tatpur. 1. n. (-णम्) The same as अभिषव 1. q. v.; e. g. *Nirukta*: अभिवहनस्तुतिमभिषवणप्रवादां स्तुतिं मन्यन्ते.

2. f. (-णी) (ved.) Probably; the juice of the Soma plant pressed out for sacrificial purposes (comp. अभिषव 1. 1.); *Atharv.* (where it occurs among sacrificial implements besides ऋजीष, the stale Soma or the remains of the plant, after its juice has been extracted): शूर्पं पवित्रं तुषा ऋजीषाभिषवणीरापः. E. सु (षुञ्) with अभि, kṛit aff. ल्युट्.

अभिषवणीय Tatpur. m. f. n. (-यः-या-यम्) Fit for a Soma sacrifice, (said of the juice of the Soma plant). E. सु (षुञ्) with अभि, kṛitya aff. ञनीयर्.

अभिषवदिन Tatpur. n. (-नम्) The day on which the अभिषव (q. v. 1. 1.) takes place. E. अभिषव and दिन.

अभिषवदिवस Tatpur. m. (-सः) The same as अभिषवदिन. E. अभिषव and दिवस.

[अभिषष्टि. A bad reading in the printed edition of the *Śeshās* of *Hemach.* for अभिशस्ति 'begging'; in a similar manner अभिषस्त *Hem. nān.* 4. 123., which occurs in Mss., is a bad reading for अभिशस्त.]

अभिषहमाण Tatpur. m. f. n. (-णः-णा-णम्) Overpowering, defeating. E. सह् with अभि, kṛit aff. शानच्, āgama मुक्.

अभिषाच् Tatpur. m. f. n. (-क्-क्-क्) (ved.) ¹Revering, paying attention (to sacrifices), pious; e. g. *Ṛigv.*: शमभिषाचः शमु रातिषाचः &c. (*Sāyana*: अभिषाचो यज्ञमभितः सेवमानाश्च न शं शान्त्यै भवन्तु). ²Overpowering, defeating; e. g. *Ṛigv.*: शतक्रतुमर्णवं शाकिनं नरं गिरो म इन्द्रमुप यन्ति विश्वतः। वाजसनिं अभिषाचं खर्विदम् (*Sāyana*: अभिषाचं शत्रूणां मभिभवितारम्); or शाण्डो दाद्विरणिनः संहिष्टीन्द्रश्च वशासो अभिषाचं च्छ्वान् (*Sāyana*: अ० = शत्रूनामभिभावुकान्). E. सच् in the caus., with अभि, kṛit aff. क्तिप्.

अभिषावक Tatpur. m. (-कः) One who presses out the juice of the Soma plant. Compare the following. E. सु (षुञ्) with अभि, kṛit aff. खुल्.

अभिषावकीय denom. parasm. (-यति) To have a desire for one who presses out the juice of the Soma plant. [This denom. is an example to the *Vārtt.* न वानुपसर्गत्वात् to *Pān.* VIII. 3. 65; the latter *Sūtra* enjoins that स् of the rad. सु (षुञ्) when preceded by certain prefixes, e. g. by the upasarga अभि, becomes ष्; e. g. अभिषुणोति; thereupon a *Vārtt.* (नामधातोस्तु प्रतिषेधः) observes that if a denomin. is formed of a deriv. of सु (e. g. सावकीय of सावक) and such a denom. is preceded by a prefix like अभि, the change of स् into ष् does not take place; thus सावकीय when prefixed with अभि, remains, for instance, अभि सावकीयति; the mentioned *Vārtt.* न वा० then limits the generality of this restriction by adding that स् remains unchanged, only if e. g. अभि is not उपसर्ग to सु; for अभि being upasarga to सु in the derivat. अभिषावक, स् becomes ष् not only in the latter, but also in its denom. अभिषावकीय; the case being different from that of अभि सावकीयति where अभि is not upasarga to सु but to सावकीय; forms like अभिसावकीय or परिसावकीय are therefore not simple denom., but must, like other radicals with upasarga prefixed, be looked for under the simple form, i. e. under सावकीय *Patanj.*: नामधातोस्तु प्रतिषेधो वक्तव्यः। सावकमिच्छति। अभि सावकीयति। परि सावकीयति॥ (*Vārtt.*: न वानुपसर्गत्वात्)। न वा वक्तव्यः। किं कारणम्। अनुपसर्ग-

त्वात्। यत्क्रियायुक्तास्त्वं प्रति गत्युपसर्गसंज्ञे भवतः। न चात्र सुनोति प्रति क्रियायोगः। किं तर्हि सावकीयति प्रति; *Kaig.*: न वेति। अभिः क्वचर्थस्तेच्छाया विशेषणत्वादुपसर्गो न सुनोतिः। सुनोत्युपसर्गत्वे त्वभिषावकमिच्छति। अभिषावकीयति। भवत्येव षत्वं नासाविवमिति।] E. अभिषावक, denom. aff. क्वच्.

अभिषाह्. See अभीषाह्.

अभिषिक्त Tatpur. m. f. n. (-क्तः-क्ता-क्तम्) ¹Sprinkled over; e. g. *Chaurapanch.*: अद्यापि तां चणवियोगविषोपमेयां सङ्गे पुनर्वज्जतराममृताभिषिक्ताम् स्मरामि. ²Sprinkled over with consecrated water &c. (as an idol or a king), inaugurated, solemnly invested, enthroned, see अभिषेक; e. g. *Hariv.*: श्रुत्वाभिषिक्तं राजेन्द्रं बह्वर्भिसुधाधिपिः &c.; or *Bhāgavata Pur.*: यदाभिषिक्तः पृथुरङ्ग विप्रैरामन्वितो जनतायाश्च पालः; or *Hitopad.*: अहं भगवत्या वनदेवतया स्वहस्तेनारख्यराज्ये सर्वौषधिरसेनाभिषिक्तः; or *Vīramitr.*: पार्थिवो ऽभिषिक्तचक्रियः. E. सिच् with अभि, kṛit aff. क्त.

अभिषिक्तवंश m. (-श्चः) One who belongs to the family of a Kshatriya inaugurated as king; e. g. *Kāśikā* (on *Pān.* राजन्यवज्जवनदन्धे ऽन्धकवृष्णिषु): राजन्यग्रहणमिहाभिषिक्तवंशानां चक्रियाणां ग्रहणार्थं। एते च (viz. the द्वैष्य and the हेमायन) नाभिषिक्तवंशाः. E. अभिषिक्त-वंश, taddh. aff. यत्.

अभिषिच्यमान Tatpur. m. f. n. (-नः-ना-नम्) The same as अभिषिक्त; e. g. *Śatapath.*: शोषतो वा अभिषिच्यमानो ऽभिषिच्यत उपरि धार्यमाणः. E. सिच् with अभि, kṛit aff. शानच्, āgama मुक्.

अभिषिषिचत् Tatpur. m. f. n. (-न्-न्ती-त्) ¹Desirous of sprinkling over; e. g. (figur.) *Bhāṭik.*: बलान्यभिषिषिचन्तं तस्मिन् कपिवारिदम्। विजिगीषुः पुनश्चक्रे बृहद् दुर्जयमिन्द्रजित्. ²Desirous of enthroning, of inaugurating as a king. E. सिच् in the desider., with अभि, kṛit aff. शन्.

अभिषिषिचान Tatpur. m. f. n. (-नः-ना-नम्) (ved.) The same as अभिषिक्त; e. g. *Śatapathabr.*: वरुणाद्वा वा अभिषिषिचानाङ्गर्गो ऽपचक्राम (*Sāy.*: पूर्वमभिषिच्यमानस्य); or *Aitar. Br.*: नैतस्याभिषिषिचानस्याशान्ता आपो वीर्यं निर्हणन्ति (*Sāy.*: = अभिषेकं प्राप्तस्य; comp. s. v. अभिषेक p. 276, col. a, l. 16. 17). E. सिच् with अभि, kṛit aff. कानच्, as *ādeśa* of लिट्.

अभिषेणयिषु Tatpur. m. f. n. (-षुः-षुः-षु) Desirous of attacking with an army; e. g. *Māghak.*: अभिषेणयिषुं भुवनानि यः स्मरमिवाख्यत लोधरजश्चयः। बुभितसैवपरागविपाण्डुरदुतिरयं तिरयन्नुदभूदिहः. E. सेनि (सेना, denom. aff. णिच्), in the desider., with अभि, kṛit aff. उ.

अभिषुक m. (?) (-कः?) The name of a fruit supposed to remove disorders of bile and phlegm; *Suśruta*: वायामाचोडाभिषुकनिचुलपिचुनिकोचकोरुमाणप्रभृतीनि। पित्तक्षेप्सहराख्याङ्गः &c. E. अभिषु, taddh. aff. क?

अभिषुत Tatpur. 1. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Pressed out (as the juice of the Soma plant; see अभिषव 1. 1.).

2. n. (तम्) Sour gruel; comp. अभिषव 2. E. सु with अभि, kṛit aff. क्त.

अभिषुविक्रान्त Tatpur. n. (-न्तम्) Spirituous liquor; see माधवी (*Nigh. Prak.* = माधवीमद्य). E. अभिषु and विक्रान्त.

अभिषेक Tatpur. m. (-कः) Sprinkling over; hence 1. Sprinkling consecrated liquid over a sacrificer, inaugurating or consecrating him; e. g. (in reference to the sacrifice अभिषेचनीय q. v.) *Śatapathabr.*: षट्पुरस्तादभिषेकस्य जुहोति; or *Mādh. Jaim. nyāy.*: राजसूये सोमयागस्याभिषेचनीयस्य संनिधौ विदेवनशौनःशेषाख्यानाभिषेकाः क्रमेणाम्नाताः. The term ap-